

Αθήνα, 14 Ιουνίου 2007
Αρ. Πρωτ. :13986.06.2.5
Χειριστές:
Ανδριανή Παπαδοπούλου
Τηλ: 210 72 89 630
Αικατερίνη Φλιάτουρα
Τηλ: 210 72 89 784
Μαρία Βουτσίνου
Τηλ: 210 72 89 609
Φαξ: 210 72 89 643

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

Προς

Δήμαρχο Αθηναίων
Κύριο Νικήτα Κακλαμάνη
Αθηνάς 63
105 52 ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε,

Σε συνέχεια του με Α.Π. 13986.06.2.4/11.06.2007 μας σχετικά με το ζήτημα της μετακίνησης των Ρομά του Βοτανικού επιδιώξαμε τηλεφωνική επικοινωνία με τις υπηρεσίες σας και συγκεκριμένα με τον Αντιδήμαρχο, κ. Δημόπουλο, αρμόδιο για θέματα καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων καθώς και με τις ειδικές συμβούλους του κ. Δημάρχου Αθηναίων, κκ. Λαγουδάκη και Μαρκετάκη, προκειμένου να πληροφορηθούμε αρμοδίως περί των εργασιών καθαρισμού, οι οποίες φέρονται να έλαβαν χώρα την περασμένη εβδομάδα σε έναν από τους υφιστάμενους στην περιοχή καταυλισμούς Ρομά, με αποτέλεσμα την απομάκρυνση του εγκατεστημένων εκεί πληθυσμού. Από τις εν λόγω επαφές πληροφορηθήκαμε ότι :

α) Οι εργασίες καθαρισμού διενεργούνται κατ'αρχήν αποκλειστικά με ευθύνη των αρμοδίων υπηρεσιών του Δήμου και εκτελούνται από ειδικά προς τούτο συνεργεία του Δήμου Αθηναίων, καθώς και ότι με αυτόν τον τρόπο διενεργήθηκε και ο καθαρισμός στο δημοτικό ακίνητο επί της οδού Αγίου Πολυκάρπου, όπου υφίστατο καταυλισμός Ρομά, χωρίς την ανάμιξη τρίτων ιδιωτών.

β) Τρίτοι ιδιώτες και, συγκεκριμένα, εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες συνεργάζονται με τον Δήμο Αθηναίων για την εκτέλεση έργων, είθισται πράγματι να συνδράμουν αυτόν, στο πλαίσιο προγράμματος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, προκειμένης της αποκομιδής και μεταφοράς ογκωδών απορριμμάτων, θέτοντας στη διάθεσή του κατάλληλα οχήματα και μηχανολογικό

εξοπλισμό ιδιοκτησίας τους, χωρίς όμως να προβαίνουν οι ίδιες σε πράξεις καθαρισμού, οι οποίες, όπως προελέχθη, αποτελούν κατ' αρχήν αποκλειστική αρμοδιότητα των συνεργείων του Δήμου. Ως εκ τούτου, η τυχόν παρουσία προσωπικού ή/και οχημάτων ιδιωτικού εργολήπτη κατά τον συγκεκριμένο καθαρισμό που απέληξε στην απομάκρυνση των Ρομά απέβλεπε ή, πάντως, όφειλε να αποβλέπει αποκλειστικά στην αποκομιδή των ογκωδών απορριμμάτων.

γ) Κατόπιν επισήμανσής μας ότι η απομάκρυνση των Ρομά από τον προαναφερόμενο καταυλισμό φέρεται από τον τύπο αλλά και παρούσα κατά το συμβάν ΜΚΟ να επετεύχθη μετά από προσφορά και καταβολή χρηματικού ποσού σε κάθε οικογένεια προκειμένου να αποχωρήσει από ιδιωτική εργοληπτική επιχείρηση, λάβαμε την κατηγορηματική διαβεβαίωση ότι οι ίδιες οι υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων σε καμία περίπτωση δεν κατέβαλαν χρήματα στους Ρομά του εν λόγω καταυλισμού για να αποχωρήσουν ή για άλλο σκοπό ούτε προέβησαν σε οποιοδήποτε ενέργειες για την αναγκαστική τους απομάκρυνση από την περιοχή. Επιπλέον, μολονότι οι προαναφερθέντες συνομιλητές μας παραδέχθηκαν ότι είχαν περιέλθει και σε αυτούς ανεξακρίβωτες πληροφορίες για το περιστατικό, αδυνατούσαν να επιβεβαιώσουν αν αυτές πράγματι η συγκεκριμένη ή άλλη εργοληπτική επιχείρηση κατέβαλε κάποιο ποσό στους Ρομά προκειμένου να αποχωρήσουν ή είχε οιαδήποτε άλλη εμπλοκή στο περιστατικό.

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι εν προκειμένω υποχρεωμένος να επαναλάβει με ιδιαίτερη έμφαση ότι η φερόμενη ως εκούσια αποχώρηση της συγκεκριμένης ομάδας Ρομά από τη συγκεκριμένη τοποθεσία κατόπιν καταβολής χρηματικού ποσού ανά οικογένεια δεν απαλλάσσεται ούτε τον Δήμο Αθηναίων ούτε την Περιφέρεια Αττικής ούτε άλλη τυχόν συναρμόδια αρχή της εκ του νόμου ευθύνης αυτών για ειδική μέριμνα και συνδρομή με σκοπό την μετεγκατάσταση του συγκεκριμένου κοινωνικά ευπαθούς πληθυσμού σε κατάλληλο χώρο, ανταποκρινόμενο σε βασικές προδιαγραφές αξιοπρεπούς διαβίωσης. Αντίθετα, οι οποιοσδήποτε ενέργειες εξώθησης των Ρομά σε αποχώρηση απ' όπου και αν τυχόν προέρχονται, ακόμη και αν αποβλέπουν στην εκμείωση της συναίνεσής τους δια της καταβολής χρηματικού ποσού –όπως φέρεται να συνέβη- ματαιώνουν εκ των πραγμάτων την εκπλήρωση εκ μέρους των προαναφερθεισών δημοσίων αρχών της επιτακτικής υποχρέωσης που αυτές υπέχουν για τη μετεγκατάσταση του εν λόγω πληθυσμού σε κατάλληλο χώρο και εγείρουν έτσι πολλαπλώς ζητήματα νομιμότητας καθ' ότι:

α) θέτουν προδήλως σε διακινδύνευση το δημόσια αγαθά όπως η δημόσια υγεία, η δημόσια τάξη, η αποτελεσματική λειτουργία της διοίκησης, η αποτελεσματική προστασία της ιδιοκτησίας κ.α.. Πρέπει δε να επισημανθεί εν προκειμένω η καθ' οιονδήποτε τρόπο επιτευχθείσα μετακίνηση του πληθυσμού απλώς μετατόπισε, διέσπειρε και επέτεινε το ήδη υφιστάμενο πρόβλημα, οδηγώντας άλλους Ρομά στην αυτογνώμονα κατάληψη άλλων ιδιοκτησιών στην παρακείμενη περιοχή και άλλους στην περαιτέρω επιβάρυνση του εναπομείναντος καταυλισμού.

β) θέτουν προδήλως σε διακινδύνευση θεμελιώδη δικαιώματα των αποχωρησάντων, απομένων της αξιοπρέπειάς τους ως προσώπων, καθώς ματαιώνεται η ούτως ή άλλως οφειλόμενη επείγουσα κρατική συνδρομή υπέρ αυτών.

Ακόμη και αν η παρώθηση των συγκεκριμένων Ρομά σε αποχώρηση συντελέστηκε ερήμην των αρμοδίων υπηρεσιών του Δήμου, το γεγονός ότι αυτή φέρεται να έλαβε χώρα στο πλαίσιο ή, έστω, κατά τη διάρκεια καθαρισμού της περιοχής από συνεργείο του Δήμου επιτείνει ευλόγως την υποχρέωση της δημοτικής αρχής αφ' ενός να αναζητήσει τους αποχωρήσαντες προκειμένου να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητά τους για μετεγκατάσταση, παρέχοντας ταυτόχρονα σε αυτούς εγγυήσεις ασφαλούς και αξιοπρεπούς προσωρινής αναμονής της κρίσης των αρμοδίων οργάνων της Περιφέρειας όσον αφορά τον κατάλληλο χώρο της μετακίνησής τους, αφ' ετέρου, να επιταχύνει σε συντονισμό με την Περιφέρεια Αττικής και άλλες εμπλεκόμενες τη διαδικασία διατύπωσης της κρίσης αυτής.

Κατόπιν των ανωτέρω, είμαι βέβαιος πως αντιλαμβάνεσθε ότι η κατά τις προηγούμενες επαφές μας με τις υπηρεσίες σας παρασχεθείσα πληροφορία ότι οι δράσεις καθαρισμού στην περιοχή θα συνεχισθούν μεταξύ 15 και 17 του τρέχοντος Ιουνίου στον χώρο όπου βρίσκεται ο εναπομείνας καταυλισμός δημιουργεί στους ενδιαφερομένους Ρομά αλλά και στον ίδιο τον Συνήγορο του Πολίτη την εύλογη ανησυχία μήπως κατά τη διάρκεια της επιχείρησης επαναληφθούν τα περιστατικά που οδήγησαν στη φερόμενη ως εκούσια απομάκρυνση του πρώτου καταυλισμού ή άλλα ανάλογα με ανάλογο αποτέλεσμα.

Προκειμένου λοιπόν να αποφευχθεί η επανάληψη τέτοιων περιστατικών που δημιουργούν τον κίνδυνο να αμαυρωθούν οι μέχρι τώρα προσπάθειες του Δήμου σας για την ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων και να στιγματισθούν τα έργα ανάπλασης στην ευρύτερη περιοχή, ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει αναγκαίο να μεριμνήσουν λάβουν οι υπηρεσίες σας άμεσα ώστε:

1) να μην λάβουν καθ' οιονδήποτε τρόπο οι προγραμματισμένες εργασίες καθαρισμού στην περιοχή τη μορφή του άμεσου ή έμμεσου εξαναγκασμού των εκεί εγκατεστημένων Ρομά σε αποχώρηση. Βέλτιστος δε τρόπος να διασφαλισθεί αυτό θα ήταν ίσως το να παρασχεθεί ρητώς η σχετική διαβεβαίωση προς τους ίδιους δια της επιτόπιας προσωπικής επαφής του επικεφαλής του συνεργείου ή άλλου στελέχους του Δήμου (λ.χ. δημοτική αστυνομία) μαζί τους.

2) σε περίπτωση δε που τρίτος ιδιώτης προσφέρει χρηματικό ποσό για την εκούσια αποχώρησή τους, να καταστεί σαφές στους Ρομά του καταυλισμού ότι η τυχόν αποχώρησή τους κατόπιν αποδοχής ανταλλάγματος, θα τους στερήσει ενδεχομένως εκ των πραγμάτων τη δυνατότητα μετεγκατάστασής τους σε ασφαλή και κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο. Και πάλι η αυτοπρόσωπη παρέμβαση στελέχους του Δήμου ή του επικεφαλής του συνεργείου θα ήταν η πλέον πρόσφορη λύση για την περίπτωση. Άλλωστε η επί τω σκοπώ αυτό παρουσία στελέχους του

Δήμου αφ' ενός θα καταστήσει διαθέσιμη μια αξιόπιστη αυτοπρόσωπη μαρτυρία περί των όσων θα λάβουν χώρα και θα επιτρέψει αφ' ετέρου την ταχεία πρόσκληση αστυνομικής δύναμης για την αποτροπή της παρέμβασης τρίτων για τη ματαίωση της εκπλήρωσης επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος και την προστασία των δικαιωμάτων των εμπλεκόμενων προσώπων.

3) να τύχουν οι όποιες εργασίες καθαρισμού κατάλληλης επίβλεψης ώστε η αποκομιδή να αφορά αποκλειστικά απορρίμματα και όχι εγκαταστάσεις και αντικείμενα που συνιστούν οικήματα, οικοσκευή, εργαλεία κ.α. των Ρομά του καταυλισμού. Για τον σκοπό αυτό η συνεννόηση και συνεργασία μαζί τους αποτελεί και πάλι την πλέον ενδεδειγμένη λύση.

Θα σας παρακαλούσαμε λοιπόν λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα παραπάνω να ενεργήσετε τα κατά την κρίση σας αναγκαία

Βρισκόμαστε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση και συνεργασία.

Με τιμή,

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη